

Korompay Klára

: ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
: korompay.klara@btk.elte.hu

AZ IRODALMI NÉVADÁS FOGALMÁRÓL

Réflexions sur les termes relatifs à l'onomastique littéraire

A címben jelzett fogalom Kovalovszky Miklós 1934-ben megjelent tanulmánya nyomán vált közkeletűvé, mégpedig a következő, szűkebb értelemben: hogyan adnak nevet az írók szereplőiknek? Az alábbiakban elsősorban azt kívánjuk kidomborítani, hogy a fenti, úttörő jellegű tanulmány ennél összehasonlíthatatlanul tágabb kérdéskört elemez: név és ember, név és irodalom kapcsolatáról kevés hozzá fogható mű született a magyar névtani irodalomban. Az elmúlt évtizedek lezáratlan terminológiai vitái, ingadozásai és újításai nyomán (vö. írói névadás, irodalmi eredetű névadás) célszerű újra átgondolni a terminus mai használatát. Ennek során egy olyan felfogás mellett érvelünk, amely (Kovalovszky szelleméhez híven) tág és összefoglaló értelmű: mindazokat a kérdéseket magában foglalhatja, amelyeket a névadás és az irodalom, illetőleg a név és az irodalom kapcsolata felvet.

Kulcsszavak: irodalmi névadás, írói névadás, irodalmi eredetű névadás, név és irodalom

Nem szokványos dolog, hogy egy tudományos terminus kapcsán nyelvünknek azzal a sajátosságával szembesülünk, amelyet Mészöly Miklós így jellemez: „félreérthetetlen többértelműség” (MÉSZÖLY 1993: 100–101). Márpedig a címben jelzett kifejezés kapcsán évtizedek óta tanúi vagyunk a jelentés lebegésének, szinonim kifejezések párhuzamos játékának, s egészében a nyitott kérdések egész sorának. Szükséges tehát, hogy megpróbáljunk ezekkel szembenézni.¹

EMBER ÉS NÉV VISZONYA A KOVALOVSZKY-TANULMÁNYBAN

Az *irodalmi névadás* kifejezés olyan természetes módon, szinte észrevétlen jelent meg a szakirodalomban, hogy keletkezésének korát nehéz volna pontosan meghatározni. Jellemző adalék ehhez Tolnai Vilmosnak egy 1931-ből származó közleménye, amely a beszélő nevek (például *Igazházi*, *Nyüzó*, *Harangláb* stb.) kérdéskörét elemzi, már legelső mondatában gondosan meghatározva, mit ért

¹ Ez az írás a magyar irodalmi névadás kutatásának 75. évfordulója alkalmából készült.

ezen. Számunkra most az utolsó mondat érdemel figyelmet, amely ilyen irányt vesz: „Egyáltalában érdemes volna az irodalmi névadás módjait megfigyelni és megállapítani; azt hiszem, nem egy tanulságos vonást kapnánk a korok nyelvi, irodalmi és ízlésbeli történetéhez” (TOLNAI 1931: 179). Ha nem az adott terminusra irányulna figyelmünk, talán fel sem tűnne megjelenése, olyan egyszerű maga a kifejezés, olyan tökéletesen érthető az adott kontextus alapján.

Kovalovszky Miklós klasszikus munkája (*Az irodalmi névadás*, 1934) egy csapásra beemelte a köztudatba a fogalmat, egyben olyan átfogó elemzést nyújtva a vele kapcsolatos kérdések egész soráról, amely messze túlmutat a címben megjelölt területen. Jómagam úgy gondolom, hogy a magyar névtani irodalom egyik legkiemelkedőbb alkotása ez a mintegy hatvanlapos tanulmány. Kiemelkedő különösen a tekintetben, hogy képet, méghozzá érzékletes képet ad arról, hogy mit jelent az ember számára a név.

Éppen ezért mielőtt a terminológia vitás kérdéseire térnék, idézek néhány sokatmondó, magvas, a hétköznapi névhasználó számára sokszor az evidencia erejével ható gondolatot.

Ha egyetlen lapidáris gondolatot kellene a műből kiemelnem, a következő Vajda János-idézetet választanám: „Nem igaz, hogy a név oly pöhölykönnyű dolog” (i. m. 28). A gondolatmenet újabb és újabb pontjai (különféle kérdések kapcsán) ugyanazt a névszemléletet képviselik s bontják ki fokról fokra. Lássuk ennek legjellemzőbb elemeit. Különösen sokat tudnak a név fontosságáról azok az írók, akik, mint Kosztolányi vagy Flaubert, ragaszkodnak hőseik nevéhez, hiszen – mondja Kovalovszky – „Minden név viselőjének szerves tartozéka, lényegének, jellemének foglalata, melynek sajátos színe, értéke van előttük” (7). Egy következő megállapítás a nevek kialakulásáról szóló fejezetből származik: „A név a személynek nemcsak egyszerű, közömbös jele, hanem valóságos szimbóluma, sőt mondhatjuk, vele elválaszthatatlanul egy, létezésének és egyéniségének foglalata” (10). Tovább szövídik ez a szál a névhangulat és a személyhez fűződő érzelmi elemek kiemelése kapcsán: ha a név viselőjét ismerjük, „igen könnyen hajlandók vagyunk szerves kapcsolatot keresni és találni a név és a személy között, kifejező erőt tulajdonítani a névnek” (12). Ebben különösen nagy szerepe van a hangalaknak, továbbá a névhez kapcsolódó asszociatív elemeknek: „A név mintegy viselőjének arcképe” (20). Nem meglepő, hogy a névvarázst elemző fejezet különösen bővelkedik átfogó, ihletett meghatározásokban: „Minden névnek van valami szimbolikus értéke, rejtett értelme, valóságos varázsa” (29). „A név gazdag szimbólum: egy embert, egy életet jelent, ezernyi érzésével, gondolatával, élményével. A mindenség egy élő darabja, az ember misztikuma szorul bele” (30). A kezdetleges népek, s hozzájuk hasonlóan a költők is, különösen érzékenyek e kérdésre: „Legtöbbjük ösztönösen érzi a név varázsát, zenéjének jellemző, szimbolikus erejét. Lelkükben minden név egy

egyéniség, egy jellem definíciója, valóságos arculatuk van ezeknek a neveknek, élnek és beszélnek” (31). Később, az irodalmi névadás típusainak vizsgálatán során, közelebbről a beszélő nevek kapcsán ismét megjelenik a név és a kép párhuzama: „A nevektől nemcsak azt várjuk, hogy egyszerűen jelöljék a személyt, hanem valami módon képet is adjanak róla. Ez a jellemzés rendszerint homályos és tökéletlen, hiszen olyan bonyolult valóságot, mint az emberi egyéniség, lehetetlen egy szóval visszaadni. A név tehát inkább csak arra szorítkozhatik, hogy az ábrázolt egyéniség hangulatát keltse fel bennünk. Mindamellettenek a hangulatnak elevenítő ereje van” (39). A felsorakoztatott irodalmi idézetek hosszú sorából végül Goethe egy hasonlatát emeljük még ki: ő azt kívánta a névtől a szereplők kapcsán, hogy „ne csak beburkolja őket, mint egy bő köpönyeg, hanem úgy simuljon alakjukra, mint a ruha” (47).

A fenti idézetekben a fogalmazásmód definíciószerűsége külön figyelmet érdemel. Az olvasóban nemegyszer fölmerül a kérdés: ki szólal meg ilyenkor, ki látja így a neveket? Ezek a mondatok nem előrebozsátott elméleti meghatározásként jelennek meg, hanem mindig egy-egy adott gondolatmenet folytatásaként, amelyek valamely konkrét helyzetre, esetleg régi korokra vonatkoznak, egy író gondolataira épülnek, néha egy szereplő szavaival kapcsolatosak. A szerző ilyenkor mintegy átveszi az előbbiekenézőpontját: összegez, szavakba foglal, értelmez, tolmácsol. Az általa kiemelt és közvetített elemekből pedig összeáll egy olyan névfelfogás, amely nemcsak a forrásokra, hanem a velük azonosuló szerzőre is jellemző.

Akárhol ütjük fel e gazdag tartalmú tanulmányt, a névnek ilyen szellemű megközelítésével találkozunk: a név a személy szimbóluma, arcképe, szerves tartozéka; vele kapcsolatban mindig fontos a névhangulat; ennek háttérében pedig kitüntetett figyelmet érdemel a hangalak, a zeneiség. Ami az írók, költők világát illeti, ott (akárcsak a kezdetleges népek körében) a névvarázs jelenségével meghatározó módon számolni kell.

Aki jól ismeri Kosztolányi Dezső a *Nyelv és lélek* című kötetét, s azon belül is a saját írói névadásával foglalkozó, többnyire pár soros, de beláthatatlanul gazdag tartalmú megjegyzéseit, feltétlenül ráismer arra a szellemi rokonságra, amely az ő szemlélete és Kovalovszky névfelfogása között van. Föltehető, hogy a *Pesti Hírlapban* alig néhány évvel korábban megjelent Kosztolányi-írások (amelyekből a tanulmány idéz is néhányat, vö. Arany János neve: 12–13, *Kovács János* és *Timoránszky Titusz*: 35, *Édes Anna*: 44–45 stb.) a névről való gondolkodás elsődleges forrásai lehettek a tudós szerző számára. Tegyük hozzá: sok más író, így Marcel Proust gondolataival együtt. Nagyon tanulságos egyébként egy apró mozzanat: a tanulmány szövegében visszatérő fordulatként fogalmazódik meg újra és újra az a meggyőződés, hogy a nevek megközelítésében az egyén műveltsége, képzelete, érzékenysége mindig meghatározó tényező (vö. 14, 18, 31, 34).

Nem hagyhatjuk szó nélkül: a név fönti felfogása meglehetősen idegen a mai névtudománytól. Jó esetben a konnotáció, a stilisztika, a névhangulat, a név-lélektan, a beszélő nevek kapcsán olvashatunk ilyen kérdésekről (vö. J. SOLTÉSZ 1979: 29–31, 129–172; HAJDÚ 2003: 101–128; VÁRNAI 2005: 84–91; FARKAS 2006; SLÍZ 2006; TAMÁS 2010); másrészt viszont találkozhatunk azzal a sommás véleménnyel is, hogy a név üres címke. A tulajdonnév definíciójáról szóló szerteágazó viták (vö. HAJDÚ 2003: 49–59) egészen más kérdésekről szólnak, mint ez a tanulmány. Tény, hogy Kovalovszkytól nem definíciót tanulhatunk, hanem szemléletet. Azt, hogy a névnek – akárcsak a nyelvnek – nemcsak gyakorlati funkciója van; szelleme, varázsa, kifejező és felidéző ereje is figyelmet érdemel. Tanulságos egyébként, hogy a *Magyar Nyelv* 1934-es évfolyamában, ahol *Az irodalmi névadás* részletei először megjelentek, Lovas Rózsa tollából egy előző számban a következő írást olvashatjuk: „Név – lélek” (LOVAS 1934). A Kosztolányi világába illő cím mögött korai híradás rejlik az eszkimók nevezetes névfelfogásáról. Érdemes idézni ennek kapcsán a következő alaptételt: „Az ember testből, lélekből és névből áll” (KUBÍNYI 1956: 72; vö. továbbá FRAZER 2005).

AZ IRODALMI NÉVADÁS TERMINUS JELENTÉSEI

Mit jelent Kovalovszky szóhasználatában a tanulmánya címeként megjelenő kifejezés? A szöveg e szempontból is figyelmes olvasást, árnyalt megközelítést érdemel. Célszerű lesz felidézni az általa kialakított fejezetcímeket: I. *Az irodalmi névadás jelentősége és tudatossága* (1–8), II. *A tulajdonnév* (8–31), III. *Az irodalmi névadás mint a jellemzés eszköze* (31–36), IV. *Az irodalmi névadás típusai* (36–47), V. *Az irodalmi névadás fejlődése* (48–50), VI. *A magyar irodalmi névadás* (50–62). Amennyire igaz, hogy a fejezetek többsége elsősorban azt vizsgálja, hogy az írók hogyan adnak nevet szereplőiknek, annyira hangsúlyozandó az is, hogy a tanulmány egésze ennél összehasonlíthatatlanul többet mond. Alapvető benne az irodalom szempontja; a névre vonatkozó megállapítások legtöbbször írók szavaiból vagy irodalmi idézetekből indulnak ki; ám például a második fejezet (mely a tanulmánynak több mint egyharmadát teszi ki) már alcímével is jelzi, hogy e rész főhőse voltaképpen a név, közelebbről a személynév. A gondolatmenet a névvel kapcsolatban igen sokszor elágazik a legváltozatosabb irányokba: szóba kerülnek például az irodalmi művek hatására elterjedt nevek is (25). Nem is szólva az olyan tűnődésekről, amelyek például a név viselőjének a saját nevéhez való viszonyáról, sőt a saját név idegenségéről szólnak (19–21, 30). Magam hajlamos vagyok azt gondolni, hogy Kovalovszky műve valójában az ember és a név viszonyát állítja a középpontba, a maga teljes sokszínűségében és összetettségében, az irodalom tanúságát tekintve kiinduló-

pontnak. A mű minden újraolvasása megerősíti bennem azt a meggyőződést, hogy az *irodalmi névadás* kifejezés itt a hagyományosnál tágabban értendő. Például így: név és irodalom.

A terminussal kapcsolatos vitát Mikesy Sándor indította meg, huszonöt évvel a fenti tanulmány megjelenése után. „Írói névadás – irodalmi névadás” című dolgozatában fölvetette a terminológiai elkülönítés szükségességét két eltérő fogalom között: „feltétlenül el kell választanunk az irodalomban való névadást az irodalomból való névadástól. Mivel pedig az elsőre igen megfelelő a Kovalovszkytól is használt »írói névadás«, az »irodalmi névadás«-t a második számára kell fenntartanunk” (MIKESY 1959: 110).

Egy kicsit bővebben kifejtve és egy magam választotta példával érzékeltetve: irodalomban való névadás az, amikor egy író nevet ad szereplőinek (például Jókai Mór *Kárpáthy Zoltánnak* nevezi el hőseit); irodalomból való névadás pedig az, amikor egy irodalmi mű hatására egy név a valóságos névhasználatban is terjedni kezd, illetve kedveltté, divatossá válik. (A fenti név egyben erre is példa, mégpedig kétszeresen is az, amint ezt a *Zoltán* keresztnév divatjának erősödése és a *Kárpáthy, Kárpáti* családnév népszerűvé válása mutatja, az utóbbi a névváltoztatási kérvények tanúsága szerint, vö. FARKAS 2008.)

Ma, több mint negyven évvel Mikesy írása után, kiindulhatnánk a tapasztalati tényekből: mennyiben vált be a tőle javasolt terminológiai különbségtévesztés? Felváltotta-e azóta az *irodalmi névadást* az *írói*? (És hogyan alakult eközben a másik fogalom neve?) Számomra mégis érdekesebb lesz most más irányt venni. Úgy gondolom ugyanis, hogy Mikesy javaslata (mely első látásra szinte kényszerítő erejű) abból a szempontból is mérlegelést érdemel, hogy saját logikáján belül mennyire volt következetes, illetve milyen buktatókat rejtett magában. Szívesen csatlakozom ahhoz a szemlélethez, amelyet Arlette Farge francia történész képvisel: „történelmet írni annyit jelent, mint vállalni, hogy egészen más-képp is íródhatott volna” (FARGE 1994: 36).

Első megjegyzésem Mikesy javaslatával kapcsolatban az, hogy Kovalovszky szóhasználatában – amikor az irodalomban való névadásról beszél – valóban megjelenik (az *irodalmi névadás* mellett) az *írói névadás* is, de mégis az előbbi terminus kap összehasonlíthatatlanul nagyobb hangsúlyt. A cím jelentőségét zárójelbe tenni nem lehet! Igaz, hogy sokkal egyértelműbb az *írói*, de gyakrabban használt és nyomatékosabb a másik. Ebből az is következik, hogy ez utóbbinak egészen más jelentést tulajdonítani erősen kockázatos dolog.

Újabb megfontolandó tényező a következő. Egy szakkifejezés sorsában meghatározó szerepet játszik a használati gyakoriság. Ha egy már bevett terminust elvileg több eltérő területre is lehet alkalmazni, ott fog igazán megmaradni vagy meggyökeresedni, ahol a megnevezés szükséglete erősebb és állandóbb. Számomra Mikesy kristálytiszta logikájának ez a legnagyobb buktatója: az iro-

dalomban való névadást kutatók egész sora vizsgálja folyamatosan, az irodalomból való névadás pedig meglehetősen marginális kutatási területnek tekinthető. Nem célszerűbb-e akkor az utóbbi számára keresni új nevet, megtartva a hagyományos elnevezést a gyakrabban használt fogalomra?

Jómagam személyesen is beleütköztem mindezekbe a terminológiai kérdésekbe, amikor a *Roland-ének* neveit (s rajtuk keresztül a mű hatását) vizsgáltam a középkori magyar névanyagban (KOROMPAY 1978). Az irodalomból való névadás jellegzetes esete ez. Az egész jelenségkörre én az *irodalmi eredetű névadás* kifejezést alkalmaztam (i. m. 49–55), építve ennek egyértelmű jelentésére és az elemzésben részletesen kifejtett irodalmi összefüggésrendszerre. Azóta is következetesen ezt használom (vö. KOROMPAY 2008). Adós maradtam viszont egy meghatározással, amelyet szóban nemegyszer megfogalmaztam, s most írásban is jelzek: irodalmi eredetű névadásról akkor beszélhetünk, ha egy adott névközösség névadási szokásaiban irodalmi mű hatása mutatható ki. Úgy tapasztalom, hogy azok, akik ma e területtel foglalkoznak, vagy erre is utalnak, szintén ezt a kifejezést alkalmazzák (vö. G. PAPP 2009: 10–23; SLÍZ 2010: 126–131).

Ha a szóban forgó terminusok alakulását nagy vonalakban összegezni próbálok, a következő kettősséget látom kirajzolódni: az irodalomban való névadásra (Mikesy javaslata nyomán) egyre inkább az *írói névadás* utal; az irodalomból való névadásra pedig az *irodalmi eredetű névadás* kezd elterjedni.

TOVÁBBI KÉRDÉSEK

Mit jelent akkor ma az *irodalmi névadás*?

Célszerű ezt a kérdést nyitott kérdésként kezelni. Egyrészt számolhatunk azal, hogy él a kifejezés ma is, bár kissé elbizonytalanodva; sokan vannak, akik az eredeti értelemben, az írói névadásra utalva használják. (Tanulságos képet nyújtanak erről a Hajdú Mihály bibliográfiájában szereplő címek, vö. HAJDÚ 1992, az újabb szakirodalomra nézve pedig G. PAPP Katalin gondos áttekintése: 2009: 10–23.) Másrészt igazi mozgástér, mondhatni játéktér nyílik egy újszerű kérdés fölvetésére: mi lehet a jövője egy klasszikus terminusnak, ha (tudománytörténeti okoknál fogva) helyébe lépett egy másik, mely az adott jelenséget pontosabban nevezi meg?

Számomra az *irodalmi névadás* kifejezés varázsa (Kovalovszky kedves szavával élve) abban rejlik, hogy az a jelentéskör, amelyet sugall, tág és rugalmas. El tudnám képzelni olyan használatát, amely mintegy összefoglaló értelmű lenne: a névadás és az irodalom kapcsolatára általában utalna, mintegy fölér boltozódva a fönti két, szűkebb jelentésű terminusnak, az *írói névadás*-nak és az *irodalmi eredetű névadás*-nak. (Milyen jó lenne, ha ezek végre egy közös szekcióban találkozónának a névtudományi konferenciákon!) Még tovább menve: eset-

leg magában foglalhatna olyan új és fontos kutatási területeket is, amelyek az irodalomtudomány terén a névvel kapcsolatban születtek (például: írók, költők viszonya saját nevükhöz). Név és irodalom sokfelé ágazó, hatalmas területének akár az egészére is utalhatna. Mindezt maguk a kutatók: irodalmárok és nyelvészek tudnák eldönteni, esetleg megvitatni. Személyes véleményem szerint minél tágabb értelmezést kap ez a terminus, annál inkább megfelel annak a szemléletnek, amely Kovalovszky egész tanulmányából sugárzik.

IRODALOM

- FARGE, Arlette 1994. Le temps, l'événement et l'historien. *L'Inactuel* 2: 31–36.
- FARKAS Tamás 2004. A családnevek konnotációjáról. *Névtani Értesítő* 26: 49–57.
- FARKAS Tamás 2008. *Kárpáti, Kárpáthy és a Kárpáti-k*. Egy újkeletű magyar családnév művelődéstörténete. = Hoffmann István–Juhász Dezső szerk., *Nyelvi identitás és a nyelvdimenziói*. Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság, Debrecen–Budapest. 147–164.
- FRAZER, James G. 2005. *Az aranyág*. Osiris Könyvtár, Budapest. XXII. fejezet: Tabu alatt álló szavak. 148–154.
- HAJDÚ Mihály 1992. Az írói névadás magyar bibliográfiája. *A Név hatalma. Helikon irodalomtudományi szemle* 3–4: 536–550.
- HAJDÚ Mihály 2003. *Általános és magyar névtan*. Osiris Kiadó, Budapest
- KOROMPAY Klára 1978. *Középkori neveink és a Roland-ének*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- KOROMPAY Klára 2008. Középkori kultúra és irodalmi eredetű névadás: a *Trisztán-regény* nevei a középkori Magyarországon. = Bölcskei Andrea–N. Császi Ildikó szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. Balatonszárszó, 2007. június 22–24*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai I. Budapest, 387–394.
- KOSZTOLÁNYI Dezső 1971. *Nyelv és lélek*. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest
- KOVALOVSZKY Miklós 1934. *Az irodalmi névadás*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. (Részletekben megjelent: *Magyar Nyelv* 30 [1934]: 150–157, 210–231, 271–287, 31 [1935]: 20–35.)
- KUBÍNYI László 1956. Nansen az eszkimó személynevekről. *Magyar Nyelv* 52: 69–72.
- LOVAS Rózsa 1934. Név – lélek. *Magyar Nyelv* 30: 12–17.
- MÉSZÖLY Miklós 1993. A mesterségről. = *A tágasság iskolája*. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 97–105.
- MIKESY Sándor 1959. Írói névadás – irodalmi névadás. *Magyar Nyelv* 55: 110–112.
- G. PAPP Katalin 2009. „*én Alsórácegresből vagyok...*”. *Írói névadás Lázár Ervin műveiben*. PhD-disszertáció, ELTE, Budapest
- SLÍZ Mariann 2006. A beszélő nevek mint a posztmodern eszközei. *Magyar Nyelvőr* 130: 290–301.
- SLÍZ Mariann 2010. *Névadás és történelem: az Anjou-kor I. felének személynevei*. PhD-disszertáció, ELTE, Budapest
- J. SOLTÉSZ Katalin 1979. *A tulajdonnév funkciója és jelentése*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- TAMÁS Ágnes 2010. Magyar élclapok nem magyar nemzetiségű szereplőinek nevei a 19. század második felében. *Névtani Értesítő* 32: 79–92.

TOLNAI Vilmos 1931. Beszélő nevek. *Magyar Nyelv* 27: 176–179.

VÁRNAI Judit Szilvia 2010. *Bárhogy nevezzük... A tulajdonnév a nyelvben és a nyelvészetben*. Tinta Könyvkiadó, Budapest

Réflexions sur les termes relatifs à l'onomastique littéraire

Une étude fondamentale, parue sous la plume de Miklós Kovalovszky en 1934 et consacrée à l'onomastique littéraire, pose la question de savoir comment les auteurs choisissent le nom de leurs personnages. Nous souhaitons souligner à ce propos que l'importance du texte de Kovalovszky dépasse de loin l'interrogation sur le lien entre auteurs et noms des personnages: il s'agit d'une approche infiniment plus vaste qui aborde la question du lien entre l'humain et le nom, le nom et la littérature. Certains débats terminologiques s'ouvrant sur des hésitations, de même que l'introduction de nouveaux termes invitent à une réflexion sur le sens à donner aujourd'hui à l'expression utilisée autrefois par Kovalovszky. Pour nous, rester fidèle à son esprit c'est donner à son terme un sens aussi large que possible, un sens qui tienne compte des diverses questions soulevées par le lien entre le nom et la littérature.

Mots clés: onomastique littéraire, noms donnés par les auteurs, noms d'origine littéraire, nom et littérature